Stockholms universitet

2024.10.01

Studiehandledning

Skola i förändring

Historiska och sociologiska perspektiv på utbildning (7.5 hp)

Kurskod UCGN01

HT 2024

Kursansvarig: Anna Ahlgren & Hektor Löfgren

Institutionen för pedagogik och didaktik

Stockholms universitet
Institutionen för pedagogik och didaktik
106 91 Stockholm

Besöksadress:
Frescativägen 54
www.edu.su.se

Telefon: 08-16 20 00 (vxl)

Inledning

Kontaktuppgifter

Kursansvariga och undervisande lärare

Anna Ahlgren:

anna.ahlgren@edu.su.se

Hektor Löfgren:

hektor.lofgren@edu.su.se

Utbildningsadministratör

Eva Grip

eva.grip@edu.su.se

Lärplattformen Athena och Zoom

Undervisningen sker via lärplattformen Athena och via mötesverktyget Zoom. När du är registrerad på kursen kan du logga in på kursens athenasida. Till Athena kommer du via Stockholms universitets hemsida eller via denna länk: https://athena.itslearning.com/

Som student på Stockholms universitet har du tillgång till Zoom. Inför undervisningstillfällen på Zoom behöver du ladda ner Zoom och logga in som student. Anvisningar hittar du på Stockholms universitets hemsida eller via denna länk: https://serviceportalen.su.se/sv-se/article/1055139

Kursens upplägg och innehåll

Välkommen till kursen!

Kursen behandlar det svenska skolväsendets historia och ger sociologiska perspektiv på relationen mellan utbildning och samhälle. Den tar upp hur utbildningshistorien påverkats av samhällsförändringar och ideologiska strider, men också den föränderliga synen på kunskap, elever och lärarprofessionen. Kursen introducerar hur den svenska skolan som institution kan förstås i relation till det omgivande samhället samt framväxten av en demokratisk skola

och en professionell lärarkår. Förändring och utveckling belyses utifrån teorier om styrning och organisation. Kunskapssyn och politiska intentioner fokuseras i relation till såväl nationella som internationella kontexter.

Kursen behandlar de senaste tvåhundra åren men har ett särskilt fokus på efterkrigstiden och de senaste decenniernas olika reformer och beslut, som lett fram till den skola vi har idag. Skolans betydelse för att under olika perioder såväl återskapa som minska sociala ojämlikheter belyses. Även utvärderingar och jämförelser av skolverksamhet behandlas.

Kursen är organiserad i två block, med två moment vardera:

Block 1: Skolans förändring genom två århundraden

moment 1: Skolformernas historia

moment 2: Skolans styrning

Block 2: Skolans sociologi igår och idag

moment 3: Klass, genus och minoriteter I skolan

moment 4: Lärarprofessionen och elevens historia

Block 1

Under moment 1 *Skolformernas historia* behandlas den historiska framväxten i Sverige av åtskilda skolor och skolsystem. Traditioner inom läroverk, flickskola och folkskola behandlas för att belysa det s.k. parallellskolesystemet. Grundskolans tillkomst uppmärksammas liksom demokratins värdegrund som en av skolväsendets grundvalar under efterkrigstiden. Dessutom belyses etableringen av fristående skolor och den mångfald av skolhuvudmän som växt fram under de senaste decennierna. Även fritidshemmens utveckling och historia berörs. Den svenska utvecklingen sätts vidare i ett internationellt, framförallt europeiskt sammanhang.

I moment 2 Skolans styrning fokuseras relationen mellan politik och pedagogisk verksamhet, och hur denna relation påverkas i och med förskjutningar från regel- till mål- och resultatstyrning, och med framväxten av fristående skolor och det fria skolvalet. Temat behandlar även utvärdering i och av skolverksamhet. Därvid läggs tonvikt bland annat på utvärdering som styrning och som uppföljning av pedagogisk verksamhet. Såväl utvärderingsmodeller som bakomliggande förutsättningar och antaganden behandlas och diskuteras. Dessutom behandlas internationella och nationella utvärderingar och jämförelser.

Block 2

Moment 3 *Klass, genus och minoriteter i skolan* syftar till att särskilt uppmärksamma hur skolsystemet historiskt återspeglat och förstärkt föreställningar om flickors, pojkars och olika sociala gruppers skilda utbildningsbehov men också hur sådana föreställningar och strukturer utmanats. Genomförda utbildningsreformer med syfte att utjämna ojämlikheter – framför allt i relation till klass, genus och etnicitet – belyses och granskas kritiskt.

Moment 4 *Lärarprofessionen och elevens historia* berör läraryrkets framväxt, synen på professionellt kunnande och hur läraryrket präglas av olika föreställningar kring uppfostran och undervisning. Temat berör också hur synen på eleven utvecklats över tid och speciellt i

relation till nutidens syn på barn och barndom. Under kursen berörs flera olika lärarkategorier – inklusive lärare på fritidshem – och deras professionshistoria.

Undervisning och examination

Kursen ges i halvfart, helt på distans via internet. Studier på högskolenivå kräver ett stort mått av självstudier, självständighet och eget ansvarstagande. De lärarledda seminarierna är frivilliga och täcker bara en del av kursens innehåll. Dessa är tänkta att ge en introduktion till kursens innehållsliga teman. För att tillägna sig kursens lärandemål krävs det, med andra ord, förutom deltagandet en hel del eget arbete och förberedelser.

Utbildningen vilar på vetenskaplig grund och studierna förväntas utveckla din förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Den avser utveckla din förmåga att formulera, avläsa, urskilja och lösa problem men också att på egen hand söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå.

All undervisning sker via lärplattformen Athena och den obligatoriska kurslitteraturen utgör kursens kärna (se litteraturlista). På Athena hittar du under fliken ”Planeringar” förutom allmän kursinformation även instruktioner och arbetsuppgifter för varje moment. Till varje moment finns alltså dels ett läsbeting hämtat från kurslitteraturen, dels individuella arbetsuppgifter samt övrigt kursmaterial (inspelade föreläsningar, länkar till filmer och annat fördjupningsmaterial).

Kursen examineras löpande, såväl skriftligt som muntligt. Varje block avslutas med en obligatorisk individuell skrivuppgift. Under block två examineras studenterna muntligt, genom deltagande i ett boksamtal. Kursen avslutas med en sammanfattande individuell skriftlig uppgift.
Examinationen omfattar alltså totalt tre (3) individuella obligatoriska skrivuppgifter samt deltagande i ett (1) muntligt examinationstillfälle.

De skriftliga inlämningarna bedöms och betygssätt med betyg A-F. Den muntliga examinationen bedöms som godkänd/ icke godkänd. Vid godkänt betyg på den muntliga examinationen och (minst) godkänd (betyg E) på de skriftliga inlämningsuppgifterna vägs de tre betygen samman till ett avslutande kursbetyg, senast 15 arbetsdagar efter kursens slut (se nedan under rubriken ”Bedömningsgrunder och betygskriterier”).

Vid sidan av de examinerande skrivuppgifterna ges möjlighet till fördjupande diskussioner av varje block:

Under block 1 är det obligatoriskt att välja ett av följande alternativ: deltagande vid diskussionsseminarium via zoom, eller deltagande i skriftlig asynkron forumdiskussion på Athena.

Under block 2 är det obligatoriskt (och examinerande) att delta i boksamtal. Det är frivilligt att delta i diskussionsseminarium via zoom.

Under kursens gång förmedlas all allmän information via Athena, håll dig därför uppdaterad via kursens Athenasida. Om du själv vill ta kontakt med kursansvarig, kursadministration eller någon av kursens lärare, använd i första hand e-post (kontaktinformation hittar du nedan). Använd alltså inte meddelandefunktionen i Athena (och detta på grund av dataskyddsrelaterade begränsningar).

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på kursen ska studenten kunna:

- redogöra för det svenska skolsystemets framväxt, utveckling och organisering,
- kritiskt granska skolsystemets betydelse för återskapande av sociala ojämlikheter liksom för undanröjandet av sådana,
- redogöra för lärarprofessionernas formering och varierande förutsättningar historiskt samt hur synen på barn och elever förändras över tid,
- diskutera hur politisk styrning av skolan sammanhänger med pedagogisk praktik,
- beskriva och diskutera internationella och nationella utvärderingar av skolverksamhet.

Examination och betygsättning

Examinationen sker löpande under kursen genom individuella skriftliga inlämningsuppgifter (bedöms A-F, se nedan) samt ett muntligt boksamtal (bedöms som godkänt/icke-godkänt). Samtliga uppgifter är obligatoriska och ska genomföras under kursens gång. Kursbetyget sätts utifrån en sammanvägd bedömning av inlämningsuppgifterna och sker enligt sjugradig målrelaterad betygsskala A-F.

Tillfälle för omexamination ges 2-6 veckor efter att betyg meddelats för ordinarie examination. Information om detta publiceras på Athena i samband med betygsrapportering (som sker senast 15 arbetsdagar efter inlämningsdatum).

Plagiering

Det är givetvis tillåtet att citera andra källor, men såväl direkta citat som indirekta referat måste alltid vara försedda med korrekta och fullständiga referensuppgifter. Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat. Man får inte heller kopiera sina egna texter som man fått godkända i andra kurser, sk. självplagiat. Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enstaka meningar) och inte ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras eller AI-genererad text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet eller en studiekamrats hemtentamen. Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. Vid SU kontrolleras texterna mot en databas.

Fusk

Som student vid Stockholms universitet ansvarar du för din egen utbildning. Som en del i ditt ansvar ingår att känna till de regler som finns för studier, examination och för att vistas i lokaler och utnyttja resurser. Enligt de regler som gäller för universitetet får disciplinära åtgärder bland annat vidtas mot student som:

- med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas,
- stör eller hindrar undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen.

Disciplinärenden behandlas i Stockholms universitets disciplinnämnd. Påföljden kan bli varning eller avstängning för en tid av 1-6 månader. Information om Stockholms universitets regler för examination och disciplinärenden finns på Stockholms universitets webbsida www.su.se/regelboken. Lärare är skyldig att anmäla grundad misstanke om fusk till rektor.

Betygskriterier

A
Lärandemålen uppfylls utmärkt i alla delar genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett självständigt sätt har bearbetat, problematiserat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten har rikligt med relevanta referenser. Texten uppvisar mycket god disposition, mycket god språklig hantering samt mycket god referenshantering.

B
Lärandemålen uppfylls mycket väl genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett självständigt och nyanserat sätt har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten har rikligt med relevanta referenser. Texten uppvisar god disposition, god språklig hantering samt god referenshantering.

C
Lärandemålen uppfylls väl genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på ett tydligt sätt har redogjort för och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten har relevanta referenser. Texten uppvisar god disposition, god språklig hantering samt god referenshantering.

D
Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på en grundläggande nivå har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten har mestadels relevanta referenser. Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering.

E
Lärandemålen uppfylls genom att studenten i sin examinationsuppgift visar att hen på en grundläggande nivå har bearbetat och diskuterat kursens innehåll med utgångspunkt i litteraturen. Texten kan ha innehållsmässiga brister som ändå bedöms vara godtagbara. Texten har mestadels relevanta referenser. Texten uppvisar acceptabel disposition, acceptabel språklig hantering samt acceptabel referenshantering. Struktur och utformning av texten kan ha vissa brister, liksom språk och formalia, men är godtagbara.

Fx
Lärandemålen uppfylls inte i sin helhet. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

Studenten knyter i vissa delar av sin examinationsuppgift inte an till kurslitteraturen på ett tillräckligt sätt.
Referenser saknas eller är felaktiga vid återkommande tillfällen.
Någon del av texten är innehållsligt och/eller språkligt oklar eller behöver utvecklas.

F
Lärandemålen uppfylls inte. Tänkbara brister kan vara något/några av följande:

Instruktionerna för examinationsuppgiften har inte följts.
Alltför stora brister finns i förståelsen av kursens innehåll.
Kurslitteratur saknas eller används på ett alltför begränsat sätt.

Språkanvändning och/eller disposition gör texten alltför svår att förstå.
Referenser saknas i stor utsträckning.

Sammanvägning, inlämningsuppgifter och kursbetyg

De tre (3) individuella inlämningsuppgifterna samt deltagande i muntligt boksamtal är obligatoriska. Samtliga uppgifter måste ha ett godkänt betyg för ett kursbetyg ska kunna ges. Varje skriftlig inlämningsuppgift bedöms enligt kriterierna och ges ett betyg. Betyget motsvarar en poängsumma på skalan 5-0 där 5 motsvarar betyget A, 4 motsvarar betyget B, … och 0 poäng vid F eller när det inte finns underlag för bedömning (ej inlämnad uppgift). Uppgifterna viktas sedan lika, vilket ger följande poänggränser för kursbetygbetyg.

A = 15-14
B = 13-11
C = 10-8
D = 7-5
E = 4-3
F= 2-0

Sen inlämning: Om man inte hinner lämna in sin inlämningsuppgift i tid kan den lämnas in vid ett senare tillfälle under kursen, bedömningen kommer dock att göras först i samband med att den avslutande uppgiften bedöms. Om man inte hinner med sina uppgifter under kursens gång kommer fasta datum för ytterligare inlämning (och bedömning) under nästkommande termin att kommuniceras i samband med att kursen avslutas. Vi rekommenderar dock starkt att uppgifter lämnas in i tid löpande under kursen. Men om man missar ett eller flera inlämningar kan man alltså lämna in dessa vid ett senare tillfälle, det sammanlagda kursbetyget riskerar emellertid att försenas.

Kursvärdering

Kursen utvärderas genom en digital enkät som blir tillgänglig vid kursens slut.

Obligatorisk kurslitteratur

Se litteraturlista på Athena

Aktuell litteraturlista görs även tillgänglig på kursens hemsida https://www.su.se/utbildning senast två månder innan kursstart.

Referenslitteratur/Valbar litteratur

Referenslitteratur och valbar litteratur finns tillgängling i Planeringar, på Athena.

Stöd i dina studier

Vid Stockholms universitet finns också möjlighet att, utöver den ordinarie undervisningen, få extra stöd i sina studier.

Studie-och språkverkstaden

Vid Studie-och språkverkstaden på Stockholms universitet kan du bl. a få hjälp med studieteknik och akademiskt skrivande. Studie-och språkverkstaden erbjuder både föreläsningar, seminarier och personlig handledning. Information om tjänster och kontaktuppgifter hittar du via följande adress https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studie-och-spr%C3%A5kverkstaden

Studera med funktionsnedsättning

Om du har en dokumenterad funktionsnedsättning, t.ex. dyslexi, har du möjlighet att få särskilt pedagogiskt stöd. Exempel på stödinsatser kan vara anteckningshjälp, talböcker, förlängd tentamenstid eller teckenspråkstolkning. Du ansöker om särskilt pedagogiskt stöd hos Studentstöd på Stockholms universitet
https://www.su.se/utbildning/studera-vid-universitetet/studera-med-funktionsneds%C3%A4ttning

Därefter kan det utfärdas ett intyg som gäller för studier på universitetet.

Det är ditt ansvar som student att innan kursen börjar kontakta studievägledarna vid Institutionen för pedagogik och didaktik på e-postadressen studievagledare@edu.su.se. Observera att vid eventuella omtentor behöver du kontakta studievägledningen på nytt. Studievägledare kommer i sin tur att kontakta kursansvarig om vilket stöd du behöver.

Momentöversikt och viktiga datum

Kursintroduktion måndag **4/11** via Zoom kl. **18:00-19:00**.

Block 1 v.45-49,

Välj att delta i ett av följande alternativ:

Seminarium 1 via Zoom måndag **18/11 kl. 18:00-20:00** (Hektor Löfgren)

eller

Asynkron **forumdiskussion** på Athena under perioden 11/11 – 8/12

Inlämningsuppgift senast **8/12.**

Block 2 v. 50-1,

Seminarium 2 via Zoom måndag **16/12 kl. 18:00-20:00** (Anna Ahlgren) (frivilligt)

Boksamtal v 51 (obligatoriskt och examinerande), ett tillfälle (boka via Athena):

Inlämningsuppgift senast **5/12.**

Slutuppgift v. 2-3, Inlämning senast söndag **19/1** kl. 23:59.